

Toto PDF obsahuje kapitolu z knihy:

MÁLEK O., TULÁČEK M. (eds.). *Správa daní. Soubor statí z odborné konference konané na Právnické fakultě Univerzity Karlovy dne 6. října 2023*. Online. Praha: Univerzita Karlova, Právnická fakulta, 2023. ISBN 978-80-7630-036-1. DOI <https://doi.org/10.14712/9788076300361>.

Vázanost správce daně rozhodnutím v trestní věci

(Pavel Martiník)

© Univerzita Karlova, Právnická fakulta, 2023

© Pavel Martiník, 2023

Toto dílo podléhá licenci Creative Commons Uveďte původ-Neužívejte dílo komerčně-Zachovejte licenci 4.0 Mezinárodní

<https://doi.org/10.14712/9788076300361.10>

Pavel Martiník¹

Právnická fakulta Univerzity Karlovy

ORCID: 0000-0003-2178-0723

martinik@prf.cuni.cz

VÁZANOST SPRÁVCE DANĚ ROZHODNUTÍM V TRESTNÍ VĚCI

ABSTRAKT

Cílem článku je odpovědět na otázku, zda je správce daně vázán vybranými procesními rozhodnutími vydanými orgánem činným v trestním řízení, které umožňují získání důkazních prostředků specifickým způsobem a zda na základě těchto rozhodnutí může správce daně použít takto získané prostředky v rámci správy daní.

Výsledkem článku je konstatování, že vzhledem ke specifickému charakteru těchto postupů ze strany orgánu činného v trestním řízení a závažnosti zásahu do práv dotčené osoby takovéto použití ze strany správce daně možné není.

Klíčová slova: dokazování; řízení při správě daní; správa daní

DOI: <https://doi.org/10.14712/9788076300361.10>

BINDING OF THE TAX ADMINISTRATOR BY A DECISION IN CRIMINAL PROCEEDINGS

ABSTRACT

The aim of the article is to answer the question whether the tax administrator is bound by selected procedural decisions issued by the law enforcement authority, which allow obtaining evidence in a specific way, and whether the tax administrator can use such obtained evidence in the tax administration on the basis of these decisions.

As a result, the article concludes that, given the specific nature of such procedures conducted by enforcement authority and the seriousness of the interference with the rights of the person concerned, such use by the tax administrator is not possible.

Keywords: evidence procedure; tax procedure; tax administration

---

¹ JUDr. Bc. Pavel Martiník, Ph.D., působí jako odborný asistent a tajemník katedry finančního práva Právnické fakulty Univerzity Karlovy. Odborně se zaměřuje zejména na oblast nepřímých daní, daňového práva procesního a právní regulace osob působících na finančních trhu.

ÚVOD

Jak již název článku napovídá, v této stati se zaměřím na otázku, do jaké míry je správce daně vázán rozhodnutím v trestní věci. Nebude se však jednat pouze o rozhodnutí, kterým se trestní řízení končí, ale zejména o procesní rozhodnutí, která jsou v jeho průběhu činěna. Důraz přitom bude kladen na rozhodnutí předcházející získání důkazních prostředků v rámci trestního řízení.

První otázkou, na kterou se bude tento článek snažit najít odpověď je, zda jsou použité při správě daní poznatky získané postupem podle ustanovení sedmého oddílu hlavy čtvrté zákona č. 151/1961 Sb., trestního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**trestní řád**“), tedy odposlechem a záznamem telekomunikačního provozu, jehož použití předcházelo procesní rozhodnutí v trestní věci.

Druhou otázkou, na kterou má tento článek odpovědět, je, zda a za jakých podmínek lze při správě daní použít jako důkaz poznatky získané operativně pátracími prostředky ve smyslu ustanovení § 158b odst. 1 trestního řádu, tedy prostřednictvím předstíraného převodu, sledování osob a věci nebo použití agenta. Předpokladem pro užití těchto postupů pro získání důkazů je totiž také vždy předchozí rozhodnutí soudu nebo státního zástupce, které musí naplňovat zákonem stanovené předpoklady.

V případě, že bude odpověď na některou z výše otázek kladná, dovodím zároveň podmínky, za kterých budou tyto poznatky použité.

Moje hypotéza ve vztahu k těmto otázkám nicméně je, že správce daně poznatky takto získané užitím výše uvedených postupů užit nemůže, byť by jejich získání předcházelo bezvadné rozhodnutí orgánu činného v trestním řízení. K tomuto názoru jsem dospěl zejména s přihlédnutím k odlišnému charakteru správy daní a trestního řízení a jejich rozdílných cílů.

Argumentem pro užití takto získaných důkazů nicméně může být to, že správce daně je sám oprávněn v některých případech vést prověřování. Tento fakt pramení z toho, že pověřený orgán celní správy je považován za policejní orgán ve smyslu ustanovení § 158 odst. 1 trestního řádu², a tedy zejména záznamy získané za užití předstíraného převodu, sledování osob nebo použití agenta může získat bezprostředně. V této souvislosti je třeba konstatovat, že činnost policejního orgánu a další činnosti správce daně jsou vnitřně odděleny. To ale nic nemění na tom, že se stále z vnějšího hlediska jedná o jeden celek, a může tak docházet alespoň k neformálnímu sdílení poznatků.

Mám za to, že zvolené téma je aktuální a důležité, neboť v současné době neexistuje odborná literatura, jež by ho řešila. Aktuální stav poznání je totiž koncentrován zejména okolo otázek týkající se převzetí závěrů rozhodnutí, kterým se trestní řízení končí, správcem daně, přičemž k tomuto existuje i poměrně jasná judikatura³. Stejně je momentálně vytvářena judikatura, která dopadá na situaci, kdy orgán veřejné moci

² Viz ustanovení § 12 odst. 2 písm. d) trestního řádu.

³ Viz například rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 6 AfS 125/2021-56 ze dne 28. února 2023.

předá správci daně údaje, které vytvořil v rámci své činnosti, a správce daně tyto poznatky následně při správě daní použije⁴.

Ve vztahu k použití důkazních prostředků opatřených specifickými postupy podle trestního řádu ale podle mého názoru tato judikatura zcela absentuje. Ve své advokátní praxi jsem se přitom setkal s pokusy užít důkazy získané pomocí postupu uvedeného v ustanovení § 158d trestního řádu správním orgánem jako podklad pro zahájení řízení o obnově řízení ve smyslu ustanovení § 100 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů.

Jedná se tak o téma aktuální, a to využitelné jak v praxi, tak pro zahájení vědeckého diskursu v této oblasti.

METODOLOGIE

V tomto článku je použita zejména metoda analytická, popisná a hodnotová. Prostřednictvím popisné metody autor popisuje současný stav diskursu ve vztahu k tématu tohoto článku, tedy k vázanosti správce daně rozhodnutím přijatým v trestním řízení. Tato metoda slouží nicméně jako předstupeň k metodě analytické.

Analytická metoda je pak důkladně rozpracována v části diskuse, kdy je za její pomocí hodnocen aktuální přístup k vázanosti správce daně rozhodnutím v trestní věci v daňovém řízení.

Normativní neboli hodnotový postup pak byl použit ke zkoumání, zda mnou navržený postup na základě provedené analýzy odpovídá zásadám činnosti orgánů veřejné moci, které jsou vymezeny zejména v ustanovení článku 2 odst. 3 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústavy České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**Ústava**“)⁵, a zásadám činnosti orgánů veřejné moci při správě daní stanovených v ustanoveních § 5 – 9 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**daňový řád**“)⁶.

Jak je patrné z výše uvedených řádků, autor vyšel při tvorbě této stati zejména z rozdělení výzkumných jurisdikčních metod z článku M. Bobka⁷.

VÝZKUM A VÝSLEDKY

Pro provedení výzkumu je nejprve nutné definovat základní pojmy. Správcem daně se rozumí správní orgán nebo jiný správní orgán v rozsahu, v jakém mu je na zá-

⁴ Viz například náleze Ústavního soudu sp. zn. IV.ÚS 2621/22 ze dne 21. února 2023 nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu č.j. 9 Afs 147/2020-34 ze dne 21. července 2022.

⁵ Tento právní princip je někdy v odborné literatuře označován jako zásada veřejnoprávních pretenzí.

⁶ Vzhledem k tématu této práce se bude jednat zejména o ustanovení § 5 daňového řádu.

⁷ BOBEK, Michal. Výzkum v právu: reklama na Nike anebo kvantová fyzika? Jurisprudence. 2016, roč. 25, č. 6, s. 3-10. ISSN 1802-3843.

kladě zákona svěřená působnost v oblasti správy daní (v širším slova smyslu)⁸. Jedná se tak o poměrně širokou paletu orgánů veřejné moci, mezi které patří orgány finanční správy a celní správy, ale také například obecní úřady⁹.

Správou daní se rozumí postup, jehož cílem je správné zjištění a stanovení daní a zabezpečení jejich úhrady¹⁰. Na správu daní dopadají principy její správy kodifikované ve výše uvedených ustanoveních Ústavy a daňového řádu, přičemž pro účely této práce se jedná zejména o zásadu legality uvedenou v ustanovení § 5 odst. 1 daňového řádu, zásadu enumerativnosti veřejnoprávních pretenzí uvedenou v ustanovení článku 2 odst. 3 Ústavy a ustanovení § 5 odst. 2 daňového řádu a zásadu přiměřenosti kodifikovanou v ustanovení § 5 odst. 3 daňového řádu.

Ve vztahu ke správě daní je pak dále nutné konstatovat, že není tvořena toliko daňovým řízením, ale obsahuje celou řadu dalších postupů a řízení. Poznatky předané orgány činnými v trestním řízení tak nemusí být použity správcem daně jako důkazní prostředky ve smyslu ustanovení § 93 odst. 1 daňového řádu, ale může se jednat například toliko o podněty k zahájení místního šetření. Podle ustanovení § 93 odst. 2 daňového řádu lze jako důkazní prostředky použít i veškeré podklady předané správci daně jinými orgány veřejné moci, které byly získány pro jimi vedená řízení, jakož i podklady převzaté z jiných daňových řízení nebo získané při správě daní jiných daňových subjektů. Komentářová literatura pak výslovně uvádí, že se může jednat i o poklady získané během trestního řízení¹¹.

Podle ustanovení § 57 odst. 1 daňového řádu pak platí, že orgány veřejné moci mají povinnost poskytnout údaje správci daně na vyžádání, přičemž orgány činné v trestním řízení nejsou v této povinnosti v následujících ustanoveních nijak omezeny.

Předběžnou otázku v rámci správy daní pak upravuje ustanovení § 99 daňového řádu, které jednak stanoví, že vyskytne-li se v řízení otázka, o které již pravomocně rozhodl příslušný orgán veřejné moci, je správce daně takovým rozhodnutím vázán. Ostatní otázky, o nichž přísluší rozhodnout jinému orgánu veřejné moci, může správce daně posoudit sám. Judikatura pak stanovila následující kritéria pro posouzení, zda se jedná o předběžnou otázku: „*a) jde o otázku, jejíž vyřešení je nezbytné pro rozhodnutí ve věci, b) tato otázka není přímo předmětem řízení, c) může být samostatným předmětem jiného řízení a d) rozhodnutí o ní přísluší jinému orgánu veřejné moci*“¹².

⁸ Viz ustanovení § 10 odst. 1 daňového řádu.

⁹ Viz rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č. j. 2 AfS 101/2007-49 ze dne 19. února 2008.

¹⁰ Viz ustanovení § 1 odst. 2 daňového řádu.

¹¹ Viz komentář k ustanovení § 93 v MATYÁŠOVÁ, Lenka. Daňový řád: s komentářem a judikaturou : podle stavu k 1.8.2015. 2. aktualizované a doplněné vydání. Komentátor. Praha: Leges, 2015. ISBN 978-80-7502-081-9.

¹² Viz odst. 22 rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 6 AfS 125/2021-56 ze dne 28. února 2023.

Dále jsou v tomto ustanovení stanoveny výjimky, kdy si správce daně nemůže učinit úsudek o tom, zda byl spáchán trestný čin, přestupek, nebo jiný správní delikt a kdo za něj odpovídá, ani úsudek o otázkách osobního stavu.

Rozhodnutím v trestní věci je pak jakékoliv rozhodnutí přijaté orgánem veřejné moci bez ohledu na jeho formu, přičemž ustanovení § 119 trestního řádu výslovně stanoví, že co do způsobu rozhodování není orgán činný v trestním řízení omezen na rozsudky a usnesení. Toto ustavení trestního řádu je klíčové, neboť pouze proti vybraným rozhodnutím lze brojit opravnými prostředky¹³.

V diskutovaném případě se tak pro první otázku jedná o rozhodnutí soudce nebo předsedy senátu *sui generis*¹⁴ nařízení odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu ve smyslu ustanovení § 88 odst. 2 trestního řádu a nařízení vydání údajů o telekomunikačním provozu, které jsou předmětem telekomunikačního tajemství anebo na něž se vztahuje ochrana osobních a zprostředkovačích dat ve smyslu ustanovení § 88a odst. 1 trestního řádu (dále společně jen jako „**nařízení odposlechů**“).

Podle ustanovení § 314l a násl. trestního řádu lze pak podat návrh na přezkoumání zákonnosti příkazu k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu a příkazu k zjištění údajů o telekomunikačním provozu. V tomto řízení může Nejvyšší soud usnesením vyslovit, že tyto příkazy byly vydány nebo provedeny v rozporu se zákonem.

Pro druhou otázku se bude taktéž jednat o rozhodnutí *sui generis*, a to o písemné povolení státního zástupce pro provedení předstíraného převodu ve smyslu ustanovení § 158c odst. 2 trestního řádu, písemné povolení státního zástupce, soudce nebo předsedy senátu soudu prvního stupně¹⁵ pro sledování, při kterém mají být pořizovány zvukové, obrazové nebo jiné záznamy ve smyslu ustanovení § 158d odst. 2 nebo 3 trestního řádu a povolení soudce vrchního soudu nebo předsedy senátu soudu prvního stupně¹⁶ povolující použití agenta ve smyslu ustanovení § 158e odst. 4 trestního řádu (dále společně jen jako „**nařízení použití operativně pátracích prostředků**“). Na všechna tato rozhodnutí přitom klade trestní řád požadavky, a to co se týká formy i obsahu. Pro přezkoumání zákonnosti těchto rozhodnutí nicméně neexistuje specifická procedura, tak jako je to v případě výše uvedených příkazů.

Ustanovení § 158d odst. 10 trestního řádu nicméně stanoví, že záznam ze sledování osob a věci lze v jiné trestní věci použít jako důkaz pouze tehdy, je-li i v této věci vedeno řízení o úmyslném trestném činu nebo souhlasí-li s tím osoba, do jejíž práv a svobod bylo sledováním zasahováno. Pro použití všech důkazů získaných za pomoci operativně pátracích prostředků se pak uplatní obecné ustanovení § 158b odst. 3

¹³ Viz komentář k ustanovení § 119 v DRAŠTÍK, Antonín. Trestní řád: komentář. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). Praha: Wolters Kluwer, 2017. ISBN 978-80-7552-600-7.

¹⁴ Za rozhodnutí *sui generis* v tomto případě považují takové rozhodnutí orgánu činného v trestním řízení, které není usnesením, rozsudkem nebo trestním příkazem.

¹⁵ Viz ustanovení § 158f trestního řádu.

¹⁶ Opět viz ustanovení § 158f trestního řádu.

trestního řádu, které stanoví, že zvukové, obrazové a jiné záznamy získané při použití operativně pátracích prostředků způsobem odpovídajícím ustanovením tohoto zákona lze použít jako důkaz.

DISKUSE

Podle výše uvedeného ustanovení § 99 odst. 1 daňového řádu je správce daně vázán rozhodnutím jiného orgánu veřejné moci a podle ustanovení § 119 odst. 1 trestního řádu se považuje za rozhodnutí i nařízení odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu nebo výše uvedená rozhodnutí o použití operativně pátracích prostředků¹⁷.

Z povahy ustanovení § 99 odst. 1 daňového řádu tak vyplývá, že by správce daně mohl rozhodnutí je nařizující považovat bez dalšího za zákonná. I kdyby tomu tak bylo, mám za to, že splnění této nutné podmínky (tedy užití těchto institutů v trestním řízení zákonným způsobem) nepostačuje k vyslovení závěru, že tyto poznatky lze při správě daní použít jako důkazní prostředky ve smyslu daňového řádu.

Ve vztahu k nařízení odposlechů je podle mého názoru jasné, že tomu tak není již z důvodu ustanovení § 88 odst. 1 a § 88a odst. 1 trestního řádu, kdy tato ustanovení stanoví, že nařízení odposlechů lze vydat pouze v případě trestního řízení vedeného pro vybrané úmyslné trestné činy¹⁸. *A contrario* tak lze dovodit, že pro jiná protiprávní jednání provedení těchto institutů nařídit, a tedy ani použít, nelze¹⁹.

Mám za to, že i v případě, že by trestní soud v rámci rozhodnutí ve věci nebo Nejvyšší soud v rámci řízení o přezkumu zákonnosti shledal, že nařízení odposlechů bylo zákonné v rámci výše uvedeného řízení, ke kterému je příslušný, neznamenalo by to možnost užít poznatky získané na základě nařízení odposlechů jako důkaz v daňovém řízení. Toto rozhodnutí Nejvyššího soudu by totiž toliko konstatovalo, že v době rozhodnutí o nařízení odposlechů byly splněny podmínky vyžadované zákonem, a to v souvislosti s objasňováním vymezené trestné činnosti.

Ve vztahu k poznatkům získaných na základě nařízení použití operativně pátracích prostředků je situace zdánlivě složitější, a to zejména ve vztahu k důkazním prostředkům získaným předstíraným převodem nebo sledováním osob a věcí. V případě použití agenta je totiž opět užití tohoto institutu omezeno pouze na závažné trestné

---

¹⁷ Shodně k nařízení odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu viz str. 1207 v ŠÁMAL, Pavel. Trestní řád: komentář. 7., dopl. a přeprac. vyd. Velké komentáře. V Praze: C.H. Beck, 2013. ISBN 978-80-7400-465-0.

¹⁸ Viz tato ustanovení.

¹⁹ Je na místě zdůraznit, že i s jejich použitím v jiné trestní věci je spojena celá řada podmínek, kdy ustanovení § 88 odst. 6 stanoví, že v jiné trestní věci, než je ta, v níž byl odposlech a záznam telekomunikačního provozu proveden, lze záznam jako důkaz užít tehdy, pokud je v této věci vedeno trestní stíhání pro trestný čin uvedený v odstavci 1, nebo souhlasí-li s tím uživatel odposlouchávané stanice.

činy²⁰, kdy v případě zbývajících dvou postupů se jedná o omezení pouze na úmyslné trestné činy.

Trestní řád sice výslovně připouští užití poznatků získaných operativně pátracími prostředky jako důkazu, nicméně mám za to, že toto oprávnění se vztahuje pouze na zjišťování skutečností důležitých pro trestní řízení za současné nemožnosti sledovaného účelu dosáhnout jinak, přičemž důraz je kladen na šetření základních práv a svobod jednotlivců. Nelze je tak uplatnit na jiné typy řízení, kdy J. Tlapák Navrátilová a I. Galovcová dokonce uvádí, že tyto poznatky nelze uplatnit ani při vykonávacím řízení, které je částí řízení trestního. Argumentem pro tento závěr, se kterým se plně ztotožňuji, je skutečnost, že v takovém případě není cílem vyšetřování trestných činů a stíhání jejich pachatelů. Jednalo by se tak o nepřípustnou analogii způsobující zásah do práva na soukromí v neprospěch sledované osoby.²¹

Mám tak za to, že užití poznatků získaných na základě nařízení odposlechů nebo nařízení použití operativně pátracích prostředků v daňovém řízení jakožto důkazu je v rozporu s trestním řádem, respektive se zásadou zákazu analogie ve prospěch podezřelého.

Tento můj závěr nicméně do jisté míry naráží na závěry Nejvyššího správního soudu, které jsou uvedeny v jeho rozsudku č.j. 4 Afs 58/2017-78 ze dne 2. srpna 2017. Nejvyšší správní soud v tomto svém rozhodnutí uvedl, že: *“Podle § 57 odst. 1 daňového řádu mají orgány veřejné moci a osoby, které a) vedou evidenci osob nebo věcí, b) poskytují plnění, které je předmětem daně, c) provádějí řízení v případech, jejichž předmět podléhá daňové povinnosti, nebo d) získávají jiné údaje nezbytné pro správu daní povinnost poskytnout údaje na základě vyžádání správce daně.*

*Správce daně tak může po orgánech veřejné moci a osobách splňujících uvedené požadavky vyžadovat poskytnutí informací, které jsou nezbytné pro správu daní. Ustanovení § 57 v odst. 2 - 6 daňového řádu následně obsahuje omezení okruhu informací, které může správce daně po subjektech, jako jsou zdravotní pojišťovny a banky, požadovat. Vůči jiným orgánům tak rozsah požadovaných informací a contrario omezen ze zákona není. Z povahy věci zde dochází k prolomení mlčenlivosti, která povinným subjektům náleží ve vztahu k informacím relevantním pro předmětné daňové řízení. Není přitom pochyb o tom, že Policii ČR je třeba považovat za orgán veřejné moci ve smyslu § 57 odst. 1 daňového řádu.”*²²

Toto rozhodnutí navazovalo na rozsudek Nejvyššího správního soudu č.j. 2 Afs 24/2007-119 ze dne 30. ledna 2008, které se ale opět vztahovalo pouze k použití a důkazní síle listin, z nichž je patrný obsah výpovědi nebo podání vysvětlení v jiných řízeních.

²⁰ Viz ustanovení § 158e věta první trestního řádu.

²¹ Viz TLAPÁK NAVRÁTILOVÁ, Jana a GALOVCOVÁ, Ingrid. Sledování osob po skončení trestního stíhání. Bulletin advokacie. 2020, roč. 2020, č. 1-2, s. 25. ISSN 1210-6348.

²² Viz odst. 58–59 rozsudku Nejvyššího správního soudu č.j. 4 Afs 58/2017-78 ze dne 2. srpna 2017.

Mám tak za to, že tento závěr nelze generalizovat i na použití poznatků získaných na základě nařízení odposlechů a nařízení operativně pátracích prostředků, neboť se spor v této věci týkal užití záznamu o podání vysvětlení, který byl nadto užit pouze ke zpochybnění jiného důkazního prostředku. Zhotovení záznamu o podání vysvětlení totiž nevyžaduje předchozí povolení soudu nebo státního zástupce se zásahem do základních práv dotčené osoby a není omezeno na objasňování vybraných protiprávních jednání.

Pokud by nicméně bylo hypoteticky použití těchto poznatků na základě trestního řádu možné, mám za to, že by první podmínkou možnosti tyto skutečnosti použít v rámci správy daní bylo jejich předchozí vyžádání na základě ustanovení § 57 odst. 1 daňového řádu.

Následně by správce daně musel v každém jednotlivém případě posuzovat zákonnost získání těchto poznatků, a tedy zákonnost nařízení odposlechů nebo nařízení operativně pátracích prostředků s výjimkou případů, kdy o této zákonnosti bylo již rozhodnuto jiným orgánem. Tyto výjimky by byly v zásadě dvě, a to pokud by nařízení odposlechů bylo přezkoumáno v rámci řízení před Nejvyšším soudem výše uvedeným postupem nebo pokud by toto nařízení bylo přezkoumáno v rámci trestního řízení nalézacím soudem.

Tento můj závěr pramení z dikce výše citovaného ustanovení § 93 odst. 1 daňového řádu, které stanoví, že jediné důkazní prostředky použitelné při správě daní jsou ty, které nebyly získány v rozporu s právním předpisem.

Správce daně by tak měl posuzovat zákonnost nařízení odposlechů i nařízení použitých operativně pátracích prostředků jako předběžnou otázku pro jejich použití, protože s výjimkou řízení o přezkumu nařízení o odposlechu Nejvyšším soudem nebo rozhodnutím ve věci tato otázka (tedy zda bylo uvedeného postupu pro získání poznatků užito v souladu s trestním řádem) jiným orgánem řešena není.

Po vyhodnocení, zda byly tyto prostředky získány v souladu se zákonem by následně správce daně měl vyhodnotit, zda je jejich použití v rámci správy daní v souladu se zásadami, které ji ovládají, zejména v souladu se zásadou přiměřenosti.

Využití poznatků jiným způsobem při správě daní

V případě, že by správce daně chtěl poznatky využít jiným způsobem než jako důkazních prostředků, měl by situaci jednodušší v tom, že by nemusel posuzovat zákonnost jejich získání.

V takovém případě by tak postačovala předchozí žádost na základě ustanovení § 57 odst. 1 daňového řádu orgánům činným v trestním řízení a posouzení, zda je toto užití v souladu se zásadami, jimiž se musí daňové řízení řídit, zejména se zásadou proporcionality.

ZÁVĚR

Lze konstatovat, že hypotézy byly s určitou mírou nejistoty potvrzeny.

Mám tak to, že užití poznatků získaných v trestním řízení v rámci postupů na základě příkazu k odposlechům nebo příkazu použití operativně pátracích prostředků při správě daní není možné, neboť toto použití trestní řád neumožňuje.

V případě, že by takovéto použití trestní řád umožnil, muselo by použití ze strany správce daně předcházet výzvy podle ustanovení § 57 odst. 1 trestního řádu a vyhodnocení, zda je využití těchto informací v souladu se zásadami správy daní.

Pokud by správce daně chtěl tyto poznatky využít jako důkazní prostředky, musel by také sám zhodnotit, zda byly získány zákonným způsobem, pokud by již o této skutečnosti nerozhodl jiný orgán.

ZDROJE

Literatura

BOBEK, Michal. Výzkum v právu: reklama na Nike anebo kvantová fyzika? Jurisprudence. 2016, roč. 25, č. 6, s. 3-10. ISSN 1802-3843.

DRAŠTÍK, Antonín. Trestní řád: komentář. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). Praha: Wolters Kluwer, 2017. ISBN 978-80-7552-600-7.

KARFÍKOVÁ, Marie. Teorie finančního práva a finanční vědy. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). Praha: Wolters Kluwer, 2017. ISBN 978-80-7552-935-0.

MATYÁŠOVÁ, Lenka. Daňový řád: s komentářem a judikaturou : podle stavu k 1.8.2015. 2. aktualizované a doplněné vydání. Komentátor. Praha: Leges, 2015. ISBN 978-80-7502-081-9.

ŠÁMAL, Pavel. Trestní řád: komentář. 7., dopl. a přeprac. vyd. Velké komentáře. V Praze: C.H. Beck, 2013. ISBN 978-80-7400-465-0.

TLAPÁK NAVRÁTILOVÁ, Jana a GALOVCOVÁ, Ingrid. Sledování osob po skončení trestního stíhání. Bulletin advokacie. 2020, roč. 2020, č. 1-2, s. 25. ISSN 1210-6348.

Právní předpisy

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 151/1961 Sb., trestního řádu, ve znění pozdějších předpisů

Judikatura

Nález Ústavního soudu sp. zn. IV.ÚS 2621/22 ze dne 21. února 2023

Rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 6 Afs 125/2021-56 ze dne 28. února 2023

Rozsudek Nejvyššího správního soudu č.j. 9 Afs 147/2020-34 ze dne 21. července 2022

Rozsudek Nejvyššího správního soudu č.j. 4 Afs 58/2017-78 ze dne 2. srpna 2017

Rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 2 Afs 101/2007-49 ze dne 19. února 2008

Rozsudek Nejvyššího správního soudu č.j. 2 Afs 24/2007-119 ze dne 30. ledna 2008